

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΑΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας εἰς τὸ κατ' ἔξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρσσχόν εἰς τὴν χάραν ἡμῶν ἐπιτηθείας καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Παιδαγωγικοῦ Κανονιστικουαὶδέως, ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΗΛΩΤΕΑ	
Ἐξωτερικὸν	Ἐξωτερικὸν
Ἔτησίαι δρ. 16.—	Ἔτησίαι δρ. 20.—
Ἐξαμήνου 8,50	Ἐξαμήνου 10,50
Τριμήνου 4,50	Τριμήνου 5,00
ΑΜΕΡΙΚΗΣ: Ἐτησίαι, δολάρια 4	
Περίοδος Β'—Τόμος 28ος	

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
ΙΑΡΥΘΗ Τῶ 1878
 ΙΑΡΥΘΗΣ — ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
 Ἐν Ἀθήναις, 6 Μαρτίου 1921

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ
 Ἐξωτερικ. λεπτ. 40 Ἐξωτερ. λεπτ. 45
 Φύλλα προηγουμένων ἐτῶν ἐκίσης λεπτ. 40
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
 Ὄδου Ἐβριπίδου δρ. 38 πρὸς τὸ Βασιλικεῖον
 Ἔτος 48ον.—Ἀριθ. 14

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΕΒΕΛΟΝΤΗΣ (ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5'. (Συνέχεια)
 Σαραντα κανόνια κτυποῦσαν ἀκατάπαυτα τὸν πρωσσικὸν στρατὸν, ποὺ φαινόταν καθαρά, παραταγμένος με λυμπρὴ τάξιν, στὸ ὕψωμα ποὺ χωρίζει τὸν μικρὸ ποταμὸ Βιόννα ἀπὸ τὸ δρόμον τοῦ Σαλόν.

Ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο, πενήνταπέντε κανόνια βροντοῦσαν με λύσσα.

Ἄξαφνα ἀκούσθη ἕνας κρότος δυνατώτερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους· κι' ὁ συνταγματάρχης Βερναρδίε, ποὺ ἐφιππος μπροστὰ ἀπὸ τοὺς τυμπανιστὰς τοῦ Ἐννάτου, παρακολουθοῦσε τὴ μάχην, δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ μιὰ κραυγὴ τῆμον. Κι' ἀπλωσε τὸ χέρι του πρὸς τὸ μῦλον.

Ὅλα τὰ μάτια γύρισαν εἰς ἐκεῖνο τὸ σημεῖον.

Μιὰ μεγάλη ἐκρηγῆς εἶχε γίνῃ ἀνάμεσα στὰ γαλλικὰ στρατεύματα, ποὺ ἦταν μαζεμένα στὸ στενὸ ὄροπέδιον τοῦ Βαλμού. Μιὰ δόξιν, ἀπὸ πρωσσικὸ κανόνι, εἶχε πρῶσι στὰ πυρομαχικὰ κι' εἶχε ἀνατινάξῃ τρία κιβώτια. Πυκνὸς καπνὸς ἀνέβασε σὲ μιὰ στιγμή τὸ μῦλον καὶ τὸ Ἐπιτελεῖον τοῦ Κελλερμάνν. Ἐπειτα ὑψώθη μιὰ μεγάλη κραυγὴ, ποὺ τὴ διαδέχθη ἰσχυρὴ βροχὴ. Οἱ Γάλλοι πυροβολητὰς ἐπάσαν νὰ ρίχνουν κι' οἱ Πρωσσοὶ, ἀπὸ ἐνστικτο, τοὺς μὲ μῆθηκα.

Ὅταν ἐσκόρπισε λίγο ὁ καπνὸς, φάνηκε ἡ πρώτη γαλλικὴ γραμμὴ νὰ ὀπισθοχωρῇ ἀτακτα στὴ δευτέρην. Ἐπειτα ἀποσπάσματα ἱππικοῦ νὰ κατεβαίνουν με κλιπασμὸ τὴν πλαγίαν τοῦ λόφου, κι' ἐλάτες τοῦ πυροβολικοῦ, ποὺ ἦταν τότε ἄπλοοι καταγωγῆς χωρὶς καμμιά πειθαρχίαν, νὰ διασκορπίζονται στὴν πεδιάδα.

— Νὰ πάρ' ἡ δργή! φώναξε ὁ συνταγματάρχης Βερναρδίε. Κι' ἐπιγαίνομαι τόσο ὠρατὰ!.. Με κάθε θυσιά, πρέπει νὰ ξαναγυρίσουν αὐτοὶ οἱ ἀνθρώποι στὴς θέσεις τους. Βλέπετε, Ντυβάλ; Ἀρχίζει ἡ φυγὴ. Θὰ τὴν πάθουμε ὅπως στὸ Μονσαγιέν... Μὰ τί

μᾶς φυλάει δὴ πέρα ἀγροστους, ὁ Διμουριεῖς; Ὅζ πάραι τὸ σύνταγμα μου χωρὶς διαταγὴν καὶ θὰ πάω.

Μ' ἄξαφνα σόπασε: Ὁ Διμουριεῖς ὁ ἴδιος ἐπρόβαλε με κλιπασμὸν (*) ἀπὸ μιὰ πτυχὴ τοῦ ἰδάφους, ἀκολουθούμενος ἀπὸ δέκα ἀξιωματικούς καὶ μιὰ ἴλη οὐσαρῶν.

Πέρασε ἀπὸ τὸ πλάι τοῦ Ἐννάτου, ποὺ στεκόταν σὲ παράταξιν, κι' ἐτάραξε ἴσα γιὰ τὸ μῦλον.

Κι' αὐτὸς εἶχε ἰδῆ τὴν ἐκρηγῆν κι' ἔτρεχε νὰ προλάβῃ τὸν πανικό.

Ὁ συνταγματάρχης Βερναρδίε τὸν προῦκάντησε με σπουδὴ καὶ τὸν ρώτησε γοργά:

(*) Ἡ εἰκόνα προσηφ. φύλλον, σελ. 97.

— Πολίτα στρατιγέ, ἐπιτρέπετε νὰ σὰς ἀκολουθήσω; Ἡ στιγμή εἶναι κρίσιμη. Τὶ τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ ἀρχιστρατήγος;

Ὅτε ὁ ἴδιος ὁ Βερναρδίε, καθὼς ἐμολόγησε ὕστερα, δὲν κατάλαβε καλά. Ἀλλὰ στὸ νῦμα τοῦ Διμουριεῖς εἶδε ἡ θ ἔ λ ἡ σὲ νὰ ἰδῆ μιὰ συγκρατᾶθησιν καὶ γυρίζοντας στὸ Ἐννάτο, ποὺ περιμένε προσεκτικὰ, τράβηξε τὸ σπαθὶ του με πλατὺ κίνημα ὡστε νὰ τὸν ἰδοῦν ὅλοι, κι' εἶπε στὸν Μπέλ-Ρόζ:

— Ἐμπρός, Μάρκελλε!

Ὁ γίγαντας ἐτάραξε τότε τοὺς τυμπανιστὰς, κέταξε τὸ ραβδί του ψηλά, τὸ ξανάπιασε, κἀνόντας το νὰ διαγράψῃ ἕνα κύκλο γοργό, καὶ με τὴ βροχίαν φωνὴν του εἶπε:

— Ἐμπρός, παιδιά! Φαίνεται πως ἦλθε κι' ἡ σειρά μας!

Τὰ ὀκτὼ ταμπούρα ποὺ τοῦ εἶχαν ἀπομείνει, ἐκαναν ἕνα κρότον, ποὺ, στὸ φοβερὸ θόρυβο τῆς μάχης, ἦταν σαν ἕνα κῆμα μέσα σὲ τρικυμία. Γιατὶ τὸ κανονίδι, κι' ἀπὸ τὰ δύο μέρη, εἶχε ξαναρχίσει.

Καὶ τὸ Ἐννάτο ἔσκινησε.

Στὴν πρώτη σειρά, σὴ συνειδημένην του θέσει, ἐβάδιζε ὁ Γιάννης Καρδιανάκ.

Δὲν συλλογιζόταν πιά νὰ γυρίσῃ τὸ κεφάλι πίσω, —γιατὶ ἡ καντινιέρα κι' ἡ Λιζούλα θὰ ἔμεναν στὸ στρατόπεδον, — οὔτε ἀνησυχούσε πιά γι' αὐτὰς. Κοίταξε τὸν ἀρχιτυμπανιστὴν με τὸ ἀρεσμάκι ἐκεῖνο ὕψος καὶ, προσπαθῶντας νὰ τὸ μιμηθῇ, σήμωνε ψηλὰ τὸ κεφάλι, κατέβαζε τοὺς ὄμους, τέντωνε τὴν κνήμην καὶ κτυποῦσε δυνατὰ τὸ ταμπούρα του.

Ἀμα ἔφτασαν στὸν ὄμβον, τὸ κοτμάκι ποὺ χωρίζε τὸ στρατὸ τοῦ Διμουριεῖ ἀπὸ τὸ στρατὸ τοῦ Κελλερμάνν, οἱ τυμπανιστὰς ἐπάσαν, ἔβαλαν τὰ ταμπούρα στὸ κεφάλι καὶ πέρασαν τὸ ποτάμι μεσ' ἀπὸ τὴν κατὴν, γιὰ νὰ φέρουν τὸ γεφύρι ἐλεύθερον στὴς δύο πυροβολαρχίας ποὺ ἀκολουθοῦσαν. Ἐπειτα ξαναρχίσαν νὰ παίζουν, ἀμα ἔφθασαν στὸ Ὀρμπεβάλ.

Τὴ στιγμή ποὺ ἡ κεφαλὴ τοῦ συντάγματος ἐτοιμαζόταν νὰ περάσῃ τὸ

Ὁ στρατηγὸς Κελλερμάνν.

δρόμο του Σαλόν, ακούσθηκ' ένα σφύριγμα δυνατό. Τού Γιάννη τού φάνηκε σα να σηκώθηκε άφραγ και να τόν κτυπούσε στο πρόσωπο. Την ίδια σχεδόν στιγμή, σε απόσταση δέκα βημάτων, μία μεγάλη σφαίρα χώθηκε στη λάσπη του χανταμιού έπειτα, μία άλλη έπεσε ακόμα πιο κοντά, άνοιξε χάμω έν' αλλάκι κανονικό, ξανασηκώθηκε κι έκοψε στα δύο μία καρδιά, που ήταν στην άκρη τού δρόμου.

— Μή φοβάσαι! φώναξε ο άρχιτυμπανιστής ποτέ δεν είδες κανείς να πέσουν δυο σφαίρες στο ίδιο μέρος!

Και τὰ μάτια του στράφηκαν στο Γιάννη.

Ο μικρός δάγκισε, τὰ χείλη και, χλωμισμένος λιγάκι, κήδησε τὸ αλλάκι που είχε ανοίξει πρό'όλίγου ή βαρεία σιδερένια σφαίρα.

Έπειτα, τὰ ταμπούρτζια του, που είχαν μείνει μία στιγμή μετώρα, ξανάησαν με ρυθμό στο περὶ τού ταμπούρλου.

Είχε κατανηχσει μιά πολύ μεγάλη του συγκίνηση!

Σε λίγο, τὸ Έννατο έφθασε στα πόδια τού Βαλμού.

Ανέθηκε τὴ βορεινή πλαγιά, έφθασε έτσι στο μύλο και σταμάτησε είκοσι βήματα μόλις από τὸ Έπιτελειό. Οι τυμπανιστές έπαυσαν τότε να παίζουν, οι αξιωματικοί έκανόνισαν τὴν παράταξη και πρόσταξαν τούς στρατιώτες να έτοιμάσουν τὰ όπλα τους.

Οι σφαίρες έπεσαν τώρα πυκνές και βερρές. Ο Γκαίτε, που πρώτη φορά παρευρισκόταν σε μάχη, μὰς άφησε μιά περιέργη περιγραφή των έντυπώσεων του απ' τὴ βροχή των βλημάτων τού πυροβολικού.

«Ο κρότος που κάνουν, γράφει, είναι παράξενος μοιάζει συγγένως με τὸ βόμβο τῆς οβούρας, τὸ κύχλασμα τού νερού και τὸ σφύριγμα τού πουλιού».

Κάποτε οι σφαίρες των κανονιών συνοδούνταν κι' από βίδες, κούρια βλήματα, στη νηπιότητά τους τότε ακόμα, μὰ που όταν έσκαζαν στο σωρ, σκότωναν και πληγώναν πολλούς.

Τὴν ώρα εκείνη, ή μάχη αὐτῆ τού πυροβολικού ήταν 'ς όλη τῆς τῆς άκμῆς. Η γῆ έτρεμε κυριολεκτικῶς και τὰ σφυρίγματα των σφαιρών που έσχιζαν τὸν αέρα, ανακατευόνταν με τούς φοβερούς κρότους των έκρηξων.

Στο πλάι τού Γιάννη, ένας τυμπανιστής έπεσε με μιά κραυγή, μιά μόνη. Η κανονιά τού είχε κόψει και τὰ δύο πόδια, άπάνω από τὸ γόνατο, κι' ή θεία τού άκρωτηριασμένου εκείνου σώματος, που ήταν βασιμμένο χάμω, 'ς ένα βάλτο από αίμα, προξενούσε φρίκη.

Ο Γιάννης γύρισε τὰ μάτια του, γὰ να μὴ τὸ βλέπῃ, και κοίταξε τώρα τούς στρατηγούς.

Ο Δουμουριέ κι' ο Κελλερμάνν περπατούσαν σοβαροί και ήσανοι μεσ'στη φωτιά.

Γύρω τους, τὰ βλήματα έπεσαν βροχή κι' ή λάσπη αναπηδούσε. Δεν έδλεπαν τίποτε και συζητούσαν.

— Να μὴν τὸ κουνήσετε από δια, που να χαλάσῃ ο κόσμος! έλεγε ο Δουμουριέ.

— Δεν θὰ τὸ κουνήσω, άπεκρίθηκε ο Κελλερμάνν σταθερά, εκτός αν με μετατοπισῃ καμμιά κανονιά!

— Είμαι βέβαιος!

Κι' οι δυο στρατηγοί έσφιξαν τὰ χέρια. Αλλά μόλις ξεκίνησε ο Δουμουριέ, γὰ να γυρίσῃ στο στρατευμά του, ακούσθησαν από μακριά τύμπανα και σάλπιγγες.

Τὰ σύννεφα είχαν άνοιξει 'ς ένα μέρος και μιά ήλιακή ακτίνα, γλυστρώνοντας άπάνω στο πεδίο τῆς μάχης, έκανε να σπινθηροβολήν μυριάδες λόγχεις στα ύψώματα τῆς Γκαρέννας και τού Μαινιέ.

Ο πρώσιος στρατός είχε ξεκινήσει γὰ να κυριεύσῃ τ' όροπέδιο τού Βαλμού.

Ο Μπρουνζέκι κι' ο βασιλιάς τῆς Πρωσίας, ύστερ' από πολλούς διαταγμούς, αποφάσιζαν να κάμουν μιά έπίθεση, ρίχνοντας όλες τους τις δυνάμεις, κατά τὴν τακτική τού Φρειδερίκου Β', στο κυριώτερο σημείο τῆς έχθρικής παρατάξεως, που ήταν εδῶ ο μύλος τού Βαλμού.

— Έπιτελους! φώναξε ο Κελλερμάνν.

Και τὰ μάτια του στράφηκαν. Έθγαλε τότε τὸ μεγάλο του καπέλλο με τὸ τριχρωμο λούρι, τὸ κάρφωσε στο σπαθί του και τὸ σήκωσε ψηλά. Έπειτα, σηκωμένος κι' ο ίδιος στις σκάλες τῆς σέλας του, πέρασε σιγά δλο τὸ μέτωπο τού στρατού του.

Ήταν αληθινά ωραίος έτσι, με τὸ χλωμό και ξυρισμένο του πρόσωπο, τὰ λεπτά του χείλη, τὸ πλάτύ του μέτωπο και τὸ ήρωϊκό του ύφος.

— Σύντροφε, φώναξε, ή στιγμή τῆς νίκης έφθασε! Ας αφήσουμε πρώτα τὸν έχθρο να προχωρήσῃ, χωρίς να ρίξουμε ούτε μιά τουφεκιά, κι' ας κάμουμε ύστερα έφοδο με τὴ λόγχη. Ζήτω τὸ Έθνος!

— Ζήτω τὸ Έθνος! ζήτω ή Γαλλία! ζήτω ο στρατηγός μας! άποκρίθηκε με μιά φωνή ο στρατός όλος.

Οι ζητωκραυγές βιάσταν 'πολύ' κι' ήταν τόσο δυνατές, ώστε έβνιζαν ακόμα και τις κανονίες.

Ένθουσιασμένοι οι στρατιώτες, πέρασαν κι' αὐτοί τὰ καπέλλα τους στις λόγχεις σαν τὸν στρατηγό: οι μουσικές άρχισαν να παίζουν στο τραγούδι τού στρατού τού Ρήνου, όπως λεγόταν τότε ή περίφημη «Μαρσαλλίζα» κι' οι ψυχές, ύψωμένες τὴν έπίσημη εκείνη στιγμή, ήταν έτοιμες γὰ κάθε θυσία.

Οι Πρώσοι άκουσαν τις ζητωκραυγές, τὸν θόρυβο τού ένθουσιασμού, που κάποιος ιστορικός τους τὸν ώνόμασε «βάρβαρο, άνάξισ πολιτισμένου λαού!». Αλλά βάρβαρος ή όχι, είχε μεγάλο κι' άπρόοπτο αποτέλεσμα: Οι Πρώσοι δεν άπείχαν πια παρά χίλια διακόσια μέτρα. «Ως εκεί, είχαν βα-

δίσει μ' όλη τὴν αφοβία και μ' όλη τὴν πεποίθηση πὸς θα νικηθούν. Αλλά μόλις άκούσαν τις φωνές, μόλις είδαν τὸ δάσος εκείνο των λόγχων με τὰ καπέλλα, έδίτασαν, τὰ έχασαν, ροβήθησαν. Κι' οι πρώτες γραμμές έσταμάτησαν.

Οι Γάλλοι έπωρλήθησαν, γὰ να στρέψουν τὰ κανόνια τους, που ως τὴ στιγμή εκείνη κτυπούσαν τὸ έχθρικό πυροβολικό, εναντίον τού στρατού που έρχόνταν να κάμῃ έφοδο. Τὸν άρχισαν κανονίς' κι' οι σφαίρες εσάρωναν δολοκλήρες γραμμές από πρώσιους γρεναδιέρος.

— Προσοχή! έίπε ο Μπέλφρεξ στους τυμπανιστές του, που ήταν τώρα μόνο έξη. Αμα σκαρφαλώσουν στην πλαγιά, θὰ κτυπήσουμε έφοδο με τριπλές μπαγιέτες. Έ, πὸς είσαι, μικρέ!

— Καλά είμαι! άποκρίθηκε ο Γιάννης, που δεν ήταν πια χλωμός, αλλά κατακόκκινος, ξαναμμένος, σα να είχε περατό.

— Θα τὰ καταφέρωσ' λοιπόν;

— Θα τὰ καταφέρω!

Από τὴ στιγμή που άκουσε τὰ λόγια τού Κελλερμάνν, κι' ο Γιάννης ύποχέθηκε στον εαυτό του να μὴν τὸ κουνήσῃ βήμα από τὸ Βαλμού. Κανένας στρατιώτης δεν είχε μεγαλύτερο ένθουσιασμό!

Λίγα βήματα πιο πέρα, εἶδ' ένα γρεναδιέρο, που είχε πέσει χάμω από μιά κανονία και τὸ τούφεκι του είχε τιναχθῆ άπειραχτο εκεί κοντά.

(Έπειτα συνέχεια) ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ [Κατὰ τὸ Γαλλικό τού λοχαγού Danfil]

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ κ. ΤΕΛΛΟΥ ΑΓΡΑ

Γ'Ο συνεχιάτης μου κ. Τέλλος Άγρας έδωσε τὸ πρώτο του βιβλίον είναι ή πῆξης σσιδα των θάνασιών «Στροφή» τού Ζαν Μορεάς, τὴν όποιαν άπέδωσε εις τὴν Έλληνικήν. Το έργο, που είναι πρωτότυπο, έχει όμως, εκτός των μεταφραστικῶν του χαρακτηρισίων, ζωηράν δημοσογικήν προφή. Μέσα στις τέσσαρες σείτες μεταφράσεις τού Μορεάς, ή μετάφρασις τού συνεχιάτου μου θὰ καταλάβῃ ασφαλώς μίαν από τις πρώτες θέσεις. Η μεταφραστική άνωσις και ή εχθροία τού σίχου φαίνονται καλά εις τὴν καταπύρου Στροφήν, όπου βλέπεται πὸς ο μεταφραστής, άντελήφθη και άπέδωσε τὸ κλασσικὸ άπειρο τού πρωτοτύπου.

Τὸ βιβλίον θὰ πωληθῇ δε. 3, αλλά δια τούς συνδρομητάς μας δε. 2 και με τὰ ταχυδρομικά 2.50. Παραγγέλλαι δεκτικὰ από τώρα εις τὸ Γραφεϊόν μου.— Σ. τ. Α.]

Από τις Stances

Κισσέ, με πόσην ώμορφιά βουκολική γευμένα τὰ έρεπία των μνημιών τυλίγεις! Και στο πλατύ σ' άγαπῶ, τ' άρσαιο, που έχεις δεμένα και μες στο άγκάλιασμά σου πνίγεις, μα κάλλιο, ω σκυθρωπέ κισσέ, από μιά πηγή σου μοιάζει τὰ μαύρα να κρεμάς τὰ κλόνια: θλιμμένο άρηνεις τὸ νερό να ρέῃ και να σταλάζῃ στη στέργα, που έφαγαν τὰ χρόνια. ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΑΤΡΙΔΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ JULES VERNE

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'. (Συνέχεια)

— Έπειδή δεν σημειώνουν οι χάρτες, δεν θὰ πῆ και πὸς δεν υπάρχει, έίπε ο Φρίτες. Ούτε ή Νέα Έλβετία ήταν σημειωμένη, και όμως...

— Ναί, άποκρίθηκε ο πλοίαρχος, αλλά ή Νέα Έλβετία βρίσκεται έξω από τὸ δρόμο των πλοίων' εγώ οι θάλασσες, στα νότια τῆς Αυστραλίας, συχάζονται πολύ, κι' αν ύπάρχον σε κανένα μέρος νησιά, οι ναυτικοί θα τὰ έβλεπαν.

— Μπορεί όμως να βρισκόμαστε και κοντά στη Νέα Όλλανδία, έίπε ο Φραγκίσκος.

— Μπορεί. Ίσως μάλιστα στα νοτιοδυτικά της, κοντά στο Ακρωτήρι Λεβίν. Και τότε τρέχουμε μεγάλο κίνδυνο από τούς άγρίους Αυστραλούς που τὸ κατέχουν.

— Ωστε καλύτερα νάμιασε σε νησιά, έίπε ο ναύκληρος, όπου δεν υπάρχει φόβος νάπνιχθούμε καννιβάλλους!

— Κι' αὐτὸ μου φαίνεται πὸς θα ιδουίμε, επρόθεσος ο Φραγκίσκος, όταν κατορθώσουμε νάνεβούμε στορόπέδιο. Μὰ είναι τόσο δύσκολο! Σχεδόν άδύνατο.

— Τότε ας έξερευνήσουμε τὴν άκτή με τὴ βάρκα.

— Θα τὸ κάμουμε, μόλις γίνῃ καλά ο πλοίαρχός μας.

— Σε λίγες ήμέρες... έλπίζω! έίπε ο Χάρου Γκούλδ.

Σ' αὐτὸ τὰ διάστημα, ο Φρίτες, ο Φραγκίσκος κι' ο Τζών Μπλόκ έκαμαν εύδύνατα δυνατά γὰ να φθάσουν στην κορυφή. Και σκαρφαλώνοντας από βράχο σε βράχο (*), κατάφεραν νάνεβουν ως τὰ μισά τού ύψους τῆς βραχσοσειράς. Αναγκάστηκαν όμως να σταματήσουν, γιατί από και και πέρα ή άνάδαχη ήταν και υπεράνθρωπο. Οι βράχοι, κατακλιθετο, δεν παρουσιάζαν τὸ παραμικρὸ στήριγμα γὰ τὸ πόδι. Ούτε με σχοινία δεν θὰ μπορούσαν νάκρηκίγθουν, γιατί δεν θὰ είχαν από που να τὰ δέσουν. Κι' ως τὴν κορυφή, έμεναν ακόμα έξασπία τουλάχιστο πόδια.

Έτσι αποφασίστηκε όριστικῶς να τρυπίσουν τὴν άκτή με τὴ βάρκα. Θα πήγαιναν μόνο ο πλοίαρχος, ο Φρίτες κι' ο ναύκληρος. Αν ή άγνωστή γῆ ήταν μοναχικό νησάκι με περίμετρο δυὸ-τριῶν λευγῶν, θὰ μπορούσαν να κάμουν δλο τὸ γύρο και να επιστρέψουν σε εικοσιτέσσερες ώρες.

Αλλά στο μικρό κι' αν ήταν ο χωρισμός, πάντα θνήσκουσεν εκείνοι που θάμεναν να περιμένουν. Ήταν δλωεδιόλου περιττό, μέσα στα τόσα παθήματα, να προστεθῇ κι' αὐτῆ ή άγνωχία. Η Τζένου τὸ ύποστήριξε, ο Χάρου Γκούλδ τὸ παραδέχθηκε κι' έτσι αποφασίστηκε να μπουδν στη βάρκα όλοι.

Αὐτὸ ρωτούσε ο Φρίτες τὸν ναύκληρο, που δεν ήξερε τί να τού άπαντήσῃ.

Μιά έλπίδα μόνο ύπρχε: πὸς ή θύελλα θὰ πέρνουσε χωρίς να ξεσπάσῃ 'ς έκείνη τὴν άκτή. Τὰ συμπτώματα ώστόσο δεν ήταν καθόλου καλά. Η θάλασσα άρχισε να ρυτιδώνεται κι' από μακριά έφθανε θόρυβος τρικυμίας.

Ο Χάρου Γκούλδ κοίταζε τὸν όρίζοντα.

— Μεγάλος κίνδυνος! έίπε σε λίγο. Πρέπει να τραθήξουμε τὴ βάρκα στην άμμουδιά.

— Έπρεπε λοιπόν να τὴν έτοιμάσουν γὰ τὸ ταξείδι. Δεν είχε ανάγκη να έπισκευασθῇ, γιατί δεν είχε πάθει καμμιά βλάβη άφτότου ρίχθηκε στον Όκεανό. Έπρεπε όμως να τὴν άρματώσουν και να τὴν έφοδιάσουν καλά, γιατί τὸ μικρὸ ταξείδι μπορούσε να γείνη και μεγάλο. Αν έξαφνα έδλεπαν κανέν' άλλο νησί, σε κάποια απόσταση, δεν θάθελαν να τὸ έπισκεφθουν;

Έτσι ο ναύκληρος σκέφθηκε να κλείσῃ τὸ κάσαρο, γὰ να εἶναι προφυλαγμένες τουλάχιστο οι γυναίκες από τὸν αέρα ή κι' από τὰ κύματα.

Έπειτα, μπορούσε να παρουσιασθῇ ή ανάγκη ν' αφήσουν γὰ πάντα τὸν Όρμο των Χελωνῶν. Κι' ή πρόννηση τούσ' υπαγόρευσε να τὸ κάμουν χωρίς άναβολή, τὸ καλοκαίρι που ήταν τώρα σχεδόν στην άρχῆ του. Πὸς να μὴ τρομάζουν με τὴν ιδέα πὸς μπορούσε να τούς βρῇ εκεί ο χειμῶνας; Η σπηλιά θὰ τούς προφύλαγε από τὴ βροχή κι' από τὸν άνεμο' και τὸ κρὸς άκόμη θὰ τάψφφούσαν, γιατί ο σωρὸς των ξεφών θαλασσογόρτων, στα πόδια τῆς βραχσοσειράς, ήταν άτελειωτος και θὰ μπορούσαν νάχουν φωτιά νύχτα-μέρα. Μὰ οι χελῶνες δεν θὰ τελείωναν; Μπορούσαν να τρέφονται μόνο με θαλασσινά; Και τὴ βάρκα τους τὴν πολύτιμη, πὸς και που θὰ τὴν έξασπάζιζαν από τάρια κύματα, που τὸν χειμῶνα θὰ έφθαναν ως τὴ σπηλιά; Και δεν είχαν παρὰ τὰ χέρια τους, οὐτ' ένα έργαλειό, οὐτ' ένα μοχλό, οὐτ' ένα καρδύλι. Κι' ή βάρκα ήταν πολύ βαρεία γὰ να τὴν τραθήξουν με τὰ χέρια...

Οι προετοιμασίες τελείωσαν στις 26 τού μηνός, τὸ πρωί. Κατὰ τὸ μεσημέρι, ο Φρίτες, όχι χωρίς κάποια άνησυχία, παρατήρησε πὸς σηκώνονταν σύννεφα από τὸ μέρος τῆς μεσημέριας. Ήταν μακριά άκόμη και μόλις φουούσε έν' άσράκι. Ανέβχονταν όμως βαρεία κι' άπάνω. Αν έρχόταν θύελλα, θὰ ξεσπούσε 'σι' άπάνω στον όρμο των Χελωνῶν.

Η βάρκα ήταν καλά δεμένη κι' ως τώρα, από τούς άνεμους, δεν είχε πάθει τίποτα. Αν σηκώνταν όμως τρικυμία, πὸς θὰ τὴν έπροφύλαγαν από τὰ κύματα; Σ' όποιο μέρος κι' αν τὴν έβάζαν, τὸ ίδιο θάταν εκτεθειμένη. Να τὴν τραθήξουν έξω, να τὴν προφυλάξουν πίσω από κανένα βράχο, δεν ήταν καθόλου εύκολο. Τι θάκαναν λοιπόν;

Αὐτὸ ρωτούσε ο Φρίτες τὸν ναύκληρο, που δεν ήξερε τί να τού άπαντήσῃ.

Μια έλπίδα μόνο ύπρχε: πὸς ή θύελλα θὰ πέρνουσε χωρίς να ξεσπάσῃ 'ς εκείνη τὴν άκτή. Τὰ συμπτώματα ώστόσο δεν ήταν καθόλου καλά. Η θάλασσα άρχισε να ρυτιδώνεται κι' από μακριά έφθανε θόρυβος τρικυμίας.

Ο Χάρου Γκούλδ κοίταζε τὸν όρίζοντα.

— Μεγάλος κίνδυνος! έίπε σε λίγο. Πρέπει να τραθήξουμε τὴ βάρκα στην άμμουδιά.

— Ας δοκιμάσουμε! έίπε ο Τζών Μπλόκ. Και πρώτα-πρώτα ας τὴν ξεφορτώσουμε γὰ ναλαφρώσῃ.

Δεν είχαν κι' άλλο να κάμουν. Ξεφόρτωσαν λοιπόν τὴ βάρκα, έβγαλαν ό,τι είχε μέσα, κι' έπειτα τὴν ξερμάτωσαν. Καταρτι, κουπίά, τιμόνι, πάγκοι, δλα κουβαλήθησαν μέσα στη σπηλιά.

Αλλά ως που να τελειώσῃ αὐτὸ τὸ ξεφόρτωμα, ή θάλασσα άγρίεψε και τὰ κύματα τῆς άρχισαν να κτυποῦν τὴ βάρκα με λύσσα. Γρήγορα-γρήγορα τῆς έβγαλαν από κάτω στρεγγυλά ξύλα, γὰ να κυλήσῃ τὴν έδεσαν με σχοινία, ζεύχθησαν 'ς αὐτὰ όλοι οι άντρες κι' άρχισαν να τραβούν.

Τὸν κάκου! Η βαρεία βάρκα, γευμένη στην άμμο βαθειά, δεν κομίζταν ούτε τόσο! (*)

Βράδυσε κι' ο άνεμος δυναμωσε πολύ. Από τὰ πυκνά σύννεφα, που ήταν σωρευμένα στο ζενίθ, έβγαίναγ αστραπές και βροντές φοβερές, που τις αναλαλούσαν οι άψηλοί βράχοι. Τὰ νερά είχαν τραβηχθῆ με τὴν άμπώτιδα κι' ή βάρκα ήταν τώρα σε ξερά. Τὰ κύματα όμως τὴν έφθαναν και τὴ κτυπούσαν αλύπητα.

Η βροχή άρχισε να πέφτῃ ραγδαία.

— Τζένιν, έίπε ο Φρίτες, δεν μπορεί πια να μείνῃ έξω. Σὰ παρακαλώ, πήγαινε στη σπηλιά... Και σὺ, Ντόλλ... Και σὺς, κυρία Ουόλκατον. (Έπειτα συνέχεια)

ΒΡΑΔΥ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

(Jean Aicard)

Όταν κανείς είναι μικρός, — πὸς άγαπάει τὴν ώρα, που ακόμα δεν ένθιτώσε, — μά να βραδυάσῃ άρχίζει! Τί δμορφα! έξω ο άνεμος φουά σ' όλη τὴ χώρα, μὰ μέσα-εδῶ ή ζεστή φωτιά στο τζάκι μας πὸς τρέζει!

Η λάμπα ακόμα δε μὴ άναψῆ. Κανείς σας μὴ μιλάει.

— Γιαγιά, τού Δράκου πέσε μας τ' ωραίο παραμυθί! Τού τούκου τὸ ρολόι τικ-τάκ σαν πάντοτε χτυπάει, ο γρούλλος τρέζει, τὸ γατί πλάϊ στη φωτιά κοιμήθη.

Κάθονται γύρω τὰ παιδιά: τὸ παραμυθί άρχίζει...

— Τί δμορφα και φοβερὴ που είναι αὐτῆ ή ιστορία! μὰ ή σουκα μας άρχίζει... έμπρός! δεο κι' αν μὰ, κοστίζει, θα τὴν άκούσουμε αύριο, που θάχουμε ευκαιρία.

Νὰ τὴ κι' ή λάμπα που έφτασε κι' όλα με φῶς τὰ γένει...

Τί δμορφα που είναι δῶ, μπρός σ' άγνωμένα πᾶτα, στο σπιτικό, που βασιλεύει εἰρήνη και γαλήνη, ένῶ τειγέρω μας γελοῦν παιδιά, χαρὰ γεμάτα ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

(*) Ίδε εικόνα προηγ. φύλλου, δελ. 101.

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ

Αγαπητοί μου

ΡΟΧΕΣ ήλθε να με ίδη ένας πατριώτης μου κι αγαπητός μου φίλος, πολύ μορφωμένος άνθρωπος, ποιητής, κριτικός κι από καλὰ αρχοντική οικογένεια. Το λέω κι αυτό, γιατί έχει σχέση με το θέμα. Και μάλιστα θα προσθέσω ακόμα, πως η δική μου οικογένεια δεν είναι γραμμένη στο επαναστατικό Λίμπρο ντ' όρο, τή Χρυσή Βίβλο των ευγενών.

Είπαμε πολλά και διάφορα. Κι άξαφνα, ο φίλος μου μου κάνει:

— Άλήθεια, έχω να σου πω κάτι τι, για να γράψης μια ωραία «Αθηναϊκή Έπιστολή». Στη Ζακύνθο, ανασυστήθηκε το Σπιτάλιο του Μαρτινέγκου, ο περίφημος εκείνος «Οίκος δι' ευπρεπές καταφύγιον». Η λειτουργία του, ξέρεις, είχε σταματήσει χρόνια. Άλλά τελευταία έγινε καινοβόργια Έπιτροπή, πύ φιλότιμη και δραστήρια, και το Κατάστημα, που είναι μοναδικό σ' όλο τον κόσμο, άρχισε πάλι να δέχεται δύστυχους, ξεπεσμένους ευγενείς.

Θυμήθηκα εὐθύς αυτό το ίδρυμα του Μαρτινέγκου. Ένα μεγάλο σπίτι στη Ζακύνθη Πλατεία Ρούγα, όλοπτερινο, μαυρισμένο από τον καιρό, με μια μαρμαρένια πινακίδα στην πρόσοψη, που έγραφε έλληνικά κι ιταλικά: «Οίκος δι' ευπρεπές καταφύγιον — Casa di decente ricovero». Ομολογώ όμως πως ούτε με χαροποίησε τόσο η ανασύστασή του, ούτε τη βρήκα θέμα κατάλληλο για Έπιστολή. Κι είπα στο φίλο μου:

— Μά, και μένε... αυτή την εβδομάδα, πρέπει να γράψω στα παιδιά για τή Σαρακοστή...

— Όχι αδελφέ! μ' έκοψε. Τά ίδια και τά ίδια! Για τή Σαρακοστή, για τή Πάσχα, για τήν Πρωτοχρονιά... Δέ βαρέθηκας να τή γράφης τριάντα χρόνια;

— Ναι, εγώ μπορέι να βαρέθηκα... Δέ βαρέθηκα όμως και τά παιδιά, που πολλά για πρώτη φορά τή διαβάζουν. Η νομίζεις πως έχουμε τούς ίδιους αναγκωστές από τριάντα χρόνια;

— Σ' αυτό έχεις δίκιο, ωμολόγησε ο φίλος μου. Έπιμένα όμως πως θα ώφελοσες περισσότερο τά παιδιά, αν τούς έγραφεσ για τή Σπιτάλιο του Μαρτινέγκου. Σου είπα, ότι δεν υπάρχει άλλε στον κόσμο για ξεπεσμένους ευγενείς. Τώρα τελευταία μόνο έγινε ένα στην Άγγλία. Άλλά στη Ζακύνθο είχε ίδρυθη πρό εκατόν πενήντα χρονών! Ο ευγενής και φιλόανθρωπος Μαρτινέγκος άφησε γι' αυτό όλη του τήν περιουσία. Πρωτύτερα, οι ευ-

γενείς που ξεπεφταν κι έμεναν στον κόσμο έρημοι, και φτωχοί, έμπαιναν στα κοινα Πτωχοκομεία και ζούσαν εκεί μέσα φτωχικά μαζί με κάθε λογής ανθρώπους. Ο Μαρτινέγκος σκέφθηκε πως θα ώφεραν πολύ, καλομαθημένοι αυτοί, να καταντούν σε τέτοια αθλιότητα. Και ίδρυσε τή Σπιτάλιο του, για να δέχεται μόνο φτωχούς ευγενείς και για να τούς δίνη τά μέσα να ζουν κι εκεί όπως ήταν μαθημένοι. Με τά ωραία κρεβάτια τους, με τά ωραία σερίστια τους, με τά ωραία φορέματά τους, με τήν ωραία συναισθηματική τους. Ένα αριστοκρατικό Οικοτροφείο, μια αριστοκρατική Λέσχη, όπου δεν πληρώνει κανένας τίποτα. Μά δεν είναι κάτι ωραίο;

Έκούνθησα τή κεφαλή μου διαστακτικά. Δεν μ' έπειθαν τόσο αυτά που μου λέγε ο φίλος μου...

— Άκόμα διατάξεις, με ρώτησε. Μά γιατί;

— Γιατί δεν βρίσκω, τού άποκρίθηκα, τή ήθική, τή παιδαγωγική συμπέρασμα που θα έδωγαινε απ' αυτή τήν ιστορία.

— Άλήθεια; Ι εφώνησε εκπληκτός, ο φίλος μου. Μά είναι όλοφάνερο! Ο Μαρτινέγκος αυτός, ο άρχοντας τού καλιού καιρού, έδειξε μια μεγάλη, πρωτότυπη, λεπτή και φωτισμένη φιλανθρωπία!

— Που τήν περιόρισε όμως στους δικούς του, στην τάξη του, στον κύκλο του. Είπε: «Στό Σπιτάλιο μου δεν θα έχουν είσοδο παρά μόνο οι ευγενείς σαν και μένα, μόνο οι γραμμένοι στο Λίμπρο ντ' όρο!».

— Και δεν είχε τή δικαίωμα;

— Το είχε. Καθένας μπορεί να διαθέσθ τήν περιουσία του όπως θέλει. Άμφιβάλλω όμως αν μια τέτοια διάθεση μπορεί να ποτελή άξιόπαινη πράξη και παράδειγμα αξιομίμητο... σήμερα!

— Μά, σε παρακαλώ... Ένας λόγιος δεν μπορεί να κάμη ένα Άσυλο για λόγιους; Ένας άμαξάς γι' άμαξάδες, ένας έμπορος για έμπορους και καθεξής;

— Ναι, βέβαια, Μ' άλλο τή επάγγελμα, ή συντεχνία, κι άλλο τή τάξη. Ο Μαρτινέγκος, βλέπεις, χωρίζει αριστοκράτες από πληθείους, και τούς χωρίζει ακόμα και στη φτώχεια που τά τούς ένωνε. Καλά, όσο ένας ευγενής, αριστοκράτης από γέννηση, μ' ένα καλό τίτλο, είναι και πλούσιος, μπορεί να ζή διαφορετικά από τούς άλλους. Μά τή δικαίωμα που έχει κάθε πλούσιος να τρώη φασιανούς σε πιάτα από κορσελάνη. Άλλά τή στιγμή που χάνει τήν περιουσία του, που δεν είναι δηλαδή ικανός να τή διατηρήσθ ή να τήν ξανακάμη, που δεν έχει ά το μίκα χαρίσματα, που είναι στερημένος από κάθε αξία, και ξεπέφτει, και φτωχαίνει, και κατανατίζε ζητιάνος, γιατί εγώ θα τού αναγορίσω σήμερα τή δικαίωμα να ζή όπως ήταν μαθημένος στο σπίτι τού πατέρα.

του ή τού πάπου του; Έπειδή έτυχε ναχουν αυτοί ένα τίτλο και ναάνει περασμένοι στο Λίμπρο ντ' όρο; Αυτά δεν περνούν σήμερα. Είναι αντίληψη παλιά, μεσαιωνική. Το Σπιτάλιο του Μαρτινέγκου, καμωμένο με τέτοια αντίληψη, είναι ίδρυμα μεσαιωνικό. Και ξέρεις ποτε θα χαϊρόμουν; Άν ή καινούργια Έπιτροπή τή έκανε καινούργια. Ίδρυμα ώφέλιμο σ' όλη τήν κοινωνία κι όχι σε μια τάξη μόνο. Σχολείο, Όρφανοτροφείο, Γηροκομείο, Νοσοκομείο, Πτωχοκομείο έστω, αλλά για όλους, δημοκρατικό, καίκό. Έτσι, όπως ξαναόρχισε να λειτουργή, σαν κεντρικές καταφύγιον, θέλει να διακρίσθ κοινωνικές διακρίσεις που δεν υπάρχουν σήμερα, ούτε είναι ανάγκη να υπάρχουν.

Ο φίλος μου στο τέλος συμφώνησε μαζί μου. Γιατί, αν κι από οικογένεια γραμμένη στο Λίμπρο ντ' όρο, έχει τόσο άτομικά χαρίσματα αυτός και τόσο μεγάλη θέση, ώστε ξέρει καλά πως δεν θα τού χρειασθ ποτε τή Σπιτάλιο του Μαρτινέγκου. Θέλω να πω πως ένας ευγενής, που δεν θα είχε παρά τόν τίτλο του, δεν θα συμφωνούσε ποτε...

— Ναι, μου είπε, μά ή Έπιτροπή δεσμεύεται από τή Διαθήκη. Άν άλλαζε τή σκοπό τού ιδρύματος, θα έκανε επανάσταση.

Σ αυτό δεν άποκρίθηκα τίποτα. Σκέφθηκα όμως, πως όλοι αυτοί οι καλοί δεσμοί μ' επανάσταση λύνονται και πως με μια σειρά από επαναστάσεις ή κοινωνία προόδουσε, από τή μεσαιωνία, και θα προόδουσε ακόμα. Ός που να έλθη εποχή, που να μη χρειάζονται πιά ούτε «Φιλανθρωπικά» καταστήματα για όλους. Γιατί εκεί τείνει ή κοινωνία. Να λείψθ ή φτώχεια, ή αθλιότητα, ή «εσγάτη ανάγκη» και μαζί τους ή σημερινή ψεύτικη φιλανθρωπία. Να έχουν όλοι οι άνθρωποι, ετι τούς χρειάζονται και να είναι κοινωνικώς ίσοι.

Σεσ άπορίσματα ΦΑΙΔΩΝ

ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

Ο πλούτος ανεβάζει τόν νεόπλουτον άγοραίο, αλλά ή φτώχεια δεν κατεβάζει τόν διακεκριμένον άνθρωπο.

Τή δημόσια γνώμη τήν εκτιμώ πολύ, όταν νομίζω πως έχει δίκιο. Όταν νομίζω πως έχει άδικο, δεν τήν ψηφώ διόλου, ως να μην ύπήρχε.

Ο πλούσιος έχει όλες τις χάρες, όσο είναι παρών. Άναχωρώντας, τις παίρνει μαζί του και γίνεται τιποτένιος για κείνους που μένουν.

Δεν είμ' εγώ που αγαπώ και θέλω τή ελάττωμά μου. Είναι τή ελάττωμά μου που αγαπώ και θέλει έμέ. Εγώ μόνο σέρ-

νομαι απ' αυτό. Άλλοίμονο, είμυι παλιό του!

Το να κλειούμε τά μάτια μας σ' εκείνους όπου μές βρίσκουν, είναι συχνά γενναϊότητα. Το να τάνοίγουμε καλά σ' εκείνους που μές άπαινούν, είναι πάντοτε φρονημάδα.

Κάνεις ποτε δεν ένθουσιάζεσαι, δεν σανατίζεσαι για τή χρέση του. Ένώ όλοι, από τή περισσότερο από λιγώτερο, ένθουσιάζουνται και φανατίζονται για τά συμφέροντά τους. Έτσι, όπου βλέπεις ένθουσιισμό και φανατισμό, εκεί πάντοτε πως είναι συμφέροντα, έχει άρετή.

Δεν είναι πράγμα που να ικανοποιή περισσότερο, από τήν ήθική κατωτερότητα τών αντιπάλων μας, ή όποια τούς κάμνει ύποχειρίους μας.

Είναι κάποιες κακές ιδιότητες τής ψυχής, όπου μαζάζουν με κάποιες καλές άλλες. Η αυθάδεια λ. χ. συγγέεται συχνά με τή θάρρος ή δειλία με τήν ταπεινοφροσύνη ή κουταμάρα με τήν καλοσύνη κτλ. Συμβαίνει δέ και τανάπαλιν.

Η σπατάλη είναι άθέτηση τής οικονομίας. Η φιλαργυρία είναι κατάχρηση τής οικονομίας. Φιλαργυρία έθεν και Σπατάλη άδελφάδες, αντίθετες τής Οικονομίας.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΣ

Η ΜΙΚΡΗ ΣΟΥΛΤΑΝΑ

Στὴν Άνατολή, ζούσε μια μικρή σουλτάνα, που τήν έλεγαν Μυριέμ. Μ' όλη όμως τήν όμορφιά τής χώρας όπου κατοικούσε, ήταν πολύ δυστυχισμένη, γιατί δεν ήξερε τί να κάμη. Ήταν κουρασμένη από τις μακρινές μέρες, που περναγε κνεργη, ξαπλωμένη σε μαλακά μαξιλάρια, να παίζη με τή κοραλλένιο τής περιδέραιο ή να κοιτάζη τά δακτυλίδια τής, που έλαμπαν σαν άστέρια.

Η Μυριέμ θάθελε να πάη μακριά, πολύ μακριά, σαν τούς ψηλούς Άραπάδες, που έβλεπε να περνανε πάνω στα λόγια τους και να τρέχουν πύ γρήγορα κι απ' τόν άέρα. Πού πήγαιναν; Θάθελε να τούς ακολουθήσθ, να δη έτι έβλεπαν κι εκείνοι, να ζήσθ τή ζωή τους. Κι ή μικρή σουλτάνα έσκαζε, που δέ μπορούσε ναλλάξθ τή μονότονη ζωή τής.

Τό βράδυ παραπονιόταν στ' άστέρια, που ή φωνή τής όμως δεν έφτανε ως αυτά, ή στο δυνατό άέρα, που δεν τήν άκούγε.

Ότόσο, μια μέρα, ο άέρας τής είπε: — Άφού έχεις τόσο επιθυμία να δης άλλες χώρες, ανέβα στο νεφέλινο αυτό

άρμα. Θα σε πάω μακριά, πέρ από τή γαλανή θάλασσα, κάτω από τά βουνα.

Η μικρή σουλτάνα έφυγε μ' ένα όμορφο άρμα από κόκκινα τριαντάφυλλα, άπαλό σαν γουόδι, κι ο άέρας άρχισε να φυσάη σγα-σγά, για να μην κουνάη τή μικρή ταξιδιώτισσα.

Πέρασε έτσι μεγάλες πόλεις, έπειτα τήν άπέραντη θάλασσα, όπου οι βάρκες φαινόταν σαν άσπρες βούλες, όχι πύ μεγάλες από τις πέτρες τού βραχιολιού τής.

Όστερ από ταξίδι δυό ήμερών, έφτασαν μπρός σε μια μεγάλη πόλη, κατάμαυρη, όπου έβλεπαν να έξέχουν πανύψηλα φουγάρα, τά δάσος με ξέρα δέντρα.

— Ποιά είναι ή πόλη αυτή, που έχει τόσο άσχημη και θλιθερή όψη;

— Το Παρίσι! άποκρίθησε ο άέρας.

Το Παρίσι! Η πόλη, που γι' αυτή τής είχαν πη τόσα!

Η μικρή ανατολίτισσα δεν πίστευε στα μάτια τής. Το Παρίσι, απ' όπου έρχόνταν

«Η Μυριέμ ήταν κουρασμένη...» (Σελ. 109, στ. α')

τόσα όμορφα πράγματα και που τή φανταζόταν όλο ήλιο και χρυσάφι, ήταν αυτή ή πόλη, ή τόσο μαύρη και γεμάτη καπνούς; Δεν ήθελε να δη περισσότερο.

— Γρήγορα! Να φύγουμε γρήγορα! Θαρρώ πως δεν θα μπορώ ναναπνεύσω εδώ. Τόσο βαρύν και πνιχτικός μου φαίνεται ο άέρας.

Κι ο άέρας ξεκίνησε.

Πέραταν πάλι τή θάλασσα, μά τή φορά αυτή ήταν πράσινη και τά βαποράκια φαινόταν μαύρα. Τότε ο άέρας είπε:

— Είναι ή Μάγνη, πάμε στο Λονδίνο.

Στό Λονδίνο, ή μικρή σουλτάνα άπογοητεύτηκε περισσότερο. Σπίτια, σπίτια κατάμαυρα και φουγάρα πύ μαύρα κι από κείνα τού Παρισιού. Είδε μικρά κορίτσια, σαν κι αυτήν, να δουλεύουν με πολύ κόπο, κουβαλώντας πελώρια σακιά με κάρβουνο, με τή πρόσωπο μαυρισμένο και γυρτά από τή βαρος.

— Ά! να φύγουμε γρήγορα, γρήγορα! είπε πάλι στον άέρα. Είδα άρκετές χώρες σαν κι αυτή. Όλες είναι παράπολυ θλιθερές. Προτιμώ τήν Άνατολή μου, με τόν ήλιο της ήλιο, τά όμορφα λουλούδια τής και τ' άσπρα τής σπίτια, που είναι τόσο χαρούμενα.

Μά ο άέρας δεν τήν άκούσε και ξαναόρχισε τή πέταγμα τού προς τά ψηλά άσπρα βουνα, τά Ούράλια. Κι ύστερα από μια μέρα και μια νύχτα, έφτασαν στην Πετρούπολη.

Η μικρή Μυριέμ παραξενεύτηκε πολύ, όταν είδε τούς δρόμους, τά σπίτια, όλη τήν πόλη σκεπασμένη με λεπτό άσπρο μπαμπακι. Ο άέρας τής είπε πως ήταν χιόνι. Θύμαζε ή Μυριέμ τά δέντρα, τού ήταν μέσα στην κόχνη λεπτά σαν δαντέλλα και γυαλιστερά σαν κρυσταλλωμένη ζάχαρη.

Μά κρύωνε πολύ. Κι ο ήλιος, ο ήλιος τής πατρίδας τής που ήταν; Ο ούρανός ήταν σταχτερός κι όλα τής φαινόταν θλιθερά. Τά κουδούνια τών ελκύθρων κι οι άραίοι διαβάτες έδιναν λίγη ζωή στους δρόμους. Ούτ' ένα λουλούδι όμως, ούτ' ένα πουλί.

Η Μυριέμ κρύωνε πολύ και κουβαριάζόταν κάτω από τούς γαζίνους πέπλους τής, άποζητώντας τόν τόσο γλυκό ήλιο τής πατρίδας τής.

Μ' ένωμένα χέρια, παρακάλεσε τόν άέρα να τήν πάη στο σπίτι τής, στον τόπο τής, που ο ούρανός είναι πάντα γαλάζιος κι ο ήλιος χρυσώνει κάθε πράγμα που πέφτει άπάνω του.

Ο άέρας τή φορά αυτή διεθυβήθηκε προς τήν Άνατολή κι ή μικρή σουλτάνα ξαναβρήκε μ' ευχαρίστηση τά κόκκινα παλάτια τής και τις άσπρες τούς ταράτσες και τόν αγαπημένο τής ήλιο, που τόσο άγαπητός. Πόσο ωραία τής φαινόταν όλα αυτά! Ηξερε τώρα πως ή εύτυχία δέ βρίσκεται μακριά, στο άγνωστο και στην άλλαγή, μά πολύ κοντά μας, μέσα σ' αυτά που μές τριγυρίζουν, στην ήσυχία τής οικουμενικής ζωής, κοντά σε καρδιές που μές αγαπούν και σε πράγματα, που είχαμε αγαπήσει τόσο όταν ήμαστε μικροί, και που μές τραβούν κάθε μέρα περισσότερο με τή δύναμη τής αναμνήσεως.

Κι από τότε, ή μικρή σουλτάνα ποτε πιά δέ σκέφτηκε να ξαναφύγη.

(Μετάφραση) ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

